Lokale Agenda

Bestaanszekerheid

GEMEENTE Stadskanaal

Inleiding

Onze inwoners een waardig bestaan laten leven. Dat is onze wens. Al langere tijd leeft daarom de wens om te komen tot een Lokale Agenda bestaanszekerheid. Dit is ook een concrete ambitie van het huidige college. Deze definieerde de volgende ambitie: *'bestaanszekerheid voor alle inwoners'*. Daarbij is ook vastgesteld hoe dit moet worden gerealiseerd: '*Samen met inwoners, ketenpartners en gemeenteraad maken we voor 1 juli 2024 een Lokale Agenda Bestaanszekerheid. Ook brengen we in beeld wat we nu allemaal al voor onze inwoners doen'.*

Bestaanszekerheid is een fundamenteel recht en vormt de basis voor een stabiele en inclusieve samenleving. Zo luidt artikel 20 van de grondwet als volgt:

> ***Artikel 20 grondwet:***
>
> *Lid 1: De bestaanszekerheid der bevolking en spreiding van welvaart zijn voorwerp van zorg der overheid.*
>
> *Lid 2: De wet stelt regels omtrent de aanspraken op sociale zekerheid.*
>
> *Lid 3: Nederlanders hier te lande, die niet in het bestaan kunnen voorzien, hebben een bij de wet te regelen recht op bijstand van overheidswege.*

Landelijk, maar ook in Stadskanaal staat de bestaanszekerheid van steeds meer mensen onder druk. Vooral door factoren zoals werkloosheid, schuldenproblematiek en een ontoereikend inkomen om de steeds hoger wordende rekeningen te kunnen betalen. De gemeente Stadskanaal streeft ernaar om samen met maatschappelijke partners te werken aan oplossingen die inwoners meer perspectief en zekerheid bieden.

Deze Lokale Agenda Bestaanszekerheid schetst de visie en richting van de gemeente Stadskanaal op dit thema. De focus ligt op de financiële bestaanszekerheid zoals bijvoorbeeld inkomenszekerheid, waarbij we uitgaan van de menselijke maat. Dit betekent dat we inwoners niet alleen ondersteunen bij het verkrijgen van een inkomen (bijvoorbeeld door het verkrijgen van werk), maar ook kijken naar maatwerkoplossingen voor kwetsbare inwoners.

Stadskanaal kent diverse maatschappelijke uitdagingen, zoals een relatief hoog werkloosheidspercentage, een stijgend aantal huishoudens dat gebruik maakt van de voedselbank en een groeiende groep inwoners met problematische schulden. Tegelijkertijd beschikt de gemeente over een betrokken netwerk van lokale en regionale organisaties die zich inzetten voor armoedebestrijding, schuldhulpverlening en arbeidsmarktparticipatie. Door goed samen te werken met deze partners en in te zetten op vroegsignalering en preventie, willen we toewerken naar een structurele aanpak om de bestaanszekerheid van inwoners te waarborgen en te versterken.

Lokale agenda bestaanszekerheid

Deze agenda biedt een overzicht en analyse van de huidige situatie, (beleids-)wensen en concrete instrumenten en initiatieven die er zijn om bestaanszekerheid van inwoners in Stadskanaal te versterken. Het document dient als leidraad voor zowel interne als externe partners.

Met deze agenda zetten we een belangrijke stap richting een Stadskanaal waar inwoners zich gesteund en gezien voelen, de bestaanszekerheid van inwoners wordt versterkt en/of verbeterd en waarbij nauw wordt samengewerkt met ketenpartners.

In het eerste hoofdstuk stellen we het kader van de agenda, in hoofdstuk 2 formuleren we het doel. Vervolgens gaan we in het derde hoofdstuk in op wat er allemaal gebeurt en hoe we dat beoordelen. Ten slotte gaan we het vierde hoofdstuk in op de geformuleerde beleidswensen.

Dat alles werkt toe naar een uitvoeringsagenda. Deze is weergegeven in bijlage 1. Gaandeweg realiseerden we ons dat komen tot een eenvoudig nieuw beleidskader niet voldoende is. Het is van belang om de komende jaren stevig aan de slag te gaan. In gezamenlijkheid. Of – zoals een jongere het treffend verwoordde – '*maak nou gewoon gebruik van alle lijntjes, joh*'. Dat is wat we de komende tijd willen gaan doen.

Deze agenda is met nadruk een agenda voor én door Stadskanaal. Het opstellen hiervan is een intensief proces geweest waarbij vele medewerkers en (maatschappelijke) partners zijn betrokken. We noemen hierbij de Participatieraad Stadskanaal, de klankbordgroep Bestaanszekerheid van de gemeenteraad, inwonersparticipatie, vele ketenpartners binnen het sociale domein, jongeren, afvaardiging van de kerken en een delegatie van betrokken medewerkers. We bedanken al deze partners voor het op een prettig constructieve wijze samenwerken aan het ontstaan van deze agenda en zien daarbij ook uit naar het verder in praktijk brengen van de voorgenomen (beleids-)wensen.

Inhoud

Inleiding 2
1. Definitiebepaling en kaderstelling 5
1.1 Wat verstaan we onder bestaanszekerheid? 5
Definitie van de VNG 5
1.2 Welke focus kiezen we? 6
Arbeidsparticipatie 6
Wonen en zorg 7
Woonzorgvisie 8
1.3 Nij Begun: Sociale Agenda en Economische Agenda 8
1.4 Financiële bestaanszekerheid 9
1.5 Betrokken partijen bij ontstaan en uitvoering van deze lokale agenda 9
2. Uitdagingen/ambities/doel 11
2.1 Probleemstelling 11
2.1.1 Welke problematieken herkennen we? 11
2.2 Ambities 11
2.3 Doel 11
3. Wat doen we, waar staan we en hoe waarderen we dat? 12
3.1 Wat zijn de trends en ontwikkelingen? 12
3.2 Overzicht van bestedingen 14
3.3 Vroegsignalering, financiële educatie en toegankelijke (schuld)hulpverlening 16
3.4 Stadskanaal, samen met de burger 19
4 Hoe geven we uitvoering aan onze wensen? 20
4.1 Hoe komen onze wensen tot stand? 20
4.2 Wat zijn onze wensen? 20
4.3 Op welke wijze gaan we uitvoering geven aan onze wensen? 21
4.4 Wat kosten onze wensen? 22
4.5 Wat moet het resultaat zijn van onze wensen en hoe gaan we dit meten? 22
Bijlage 1 – De uitvoeringsagenda – Bestaanszekerheid in Stadskanaal 23

1. Definitiebepaling en kaderstelling

Bestaanszekerheid in Stadskanaal. Wat zegt ons dat eigenlijk? Wat is nou eigenlijk bestaanszekerheid? Het klinkt als een containerbegrip. Daarom is het van belang vooraf goed te duiden wat we onder bestaanszekerheid verstaan. In dit hoofdstuk zullen we daarom bepalen welke definitie van bestaanszekerheid wij gebruiken. Daaropvolgend zullen we verdere kaders van deze agenda definiëren.

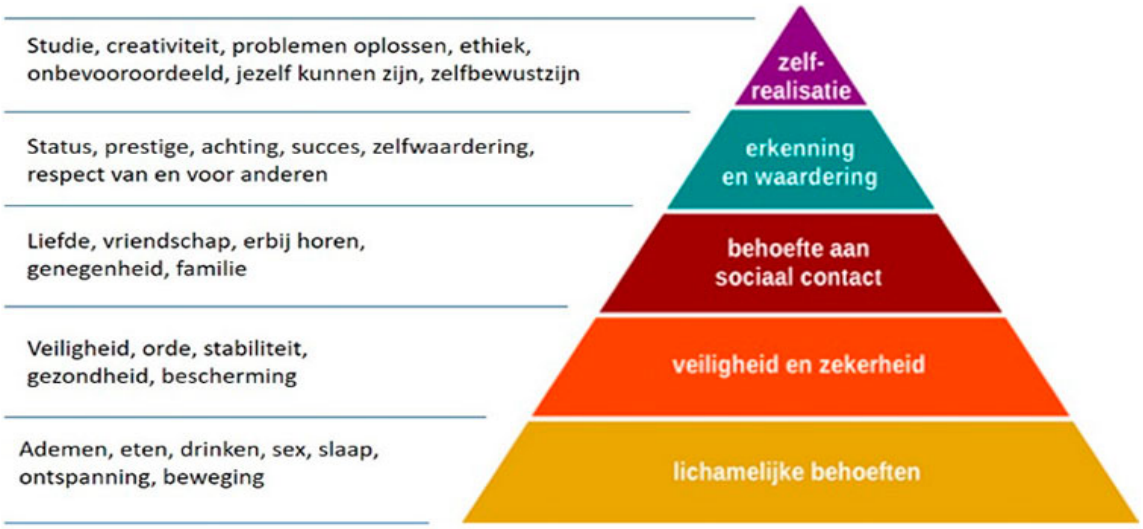
1.1 Wat verstaan we onder bestaanszekerheid?

Artikel 20 Grondwet brengt het recht op een toereikende levensstandaard tot uitdrukking. Dit cruciale recht voor het leiden van een menswaardig bestaan geldt voor de gehele bevolking, dus ook voor ingezetenen die niet (meer volledig) zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien. In artikel 20, eerste lid, Grondwet, worden bestaanszekerheid en spreiding van welvaart tot voorwerp van overheidszorg verklaard. Daarmee is het verzekeren van bestaanszekerheid een overheidstaak. Gemeenten mogen geen inkomenspolitiek bedrijven. De maatregelen die we in deze lokale agenda bestaanszekerheid gaan beschrijven passen bij de mogelijkheden en bevoegdheden van de gemeente. Bestaanszekerheid verwijst naar de mate waarin mensen in staat zijn om in hun basisbehoeften te voorzien, zoals voedsel, onderdak, gezondheidszorg en onderwijs. Het gaat om het creëren van een stabiele en voorspelbare levenssituatie waarin mensen zich veilig en ondersteund voelen. We hebben onze definitie van bestaanszekerheid afgeleid van de definitie die de VNG hanteert.

Definitie van de VNG

'Bestaanszekerheid is de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen, maar ook de zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven. Deze voorwaarden zijn noodzakelijk om de rust en ruimte te vinden om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving'.

We beschouwen deze definitie ook graag in het kader van de piramide van Maslow. Ter verduidelijking van de behoeftes van de gemiddelde mens hebben we hieronder een weergave van deze bekende piramide opgenomen:

De piramide van Maslow maakt bestaanszekerheid duidelijk via een ordening van al onze behoeften op 5 niveaus. Volgens Abraham Maslow, Amerikaans psycholoog en filosoof, moeten eerst een aantal fundamentele behoeften vervuld zijn voordat je je als mens verder kunt ontwikkelen. Met andere woorden: pas wanneer aan de behoeften van het eerste niveau voldaan is, kun je door naar de behoeften van het tweede niveau, en zo verder, tot je niveau 5 hebt bereikt. Kort samengevat: zonder bestaanszekerheid blijven mensen vastzitten in de onderste lagen van de piramide van Maslow. Het belemmert mensen om zich sociaal, emotioneel en intellectueel te ontwikkelen.

1.2 Welke focus kiezen we?

In deze agenda richten we ons specifiek op ***financiële bestaanszekerheid***. Hoewel werk, woon- en zorgzekerheid ook belangrijke aspecten van bestaanszekerheid zijn, vallen deze buiten de scope van deze agenda. Dit betekent echter niet dat ze minder belangrijk zijn; ze worden behandeld in andere beleidsdocumenten en programma's. Onze focus ligt daarmee op het bevorderen van financiële bestaanszekerheid en persoonlijke ondersteuning, met bijzondere aandacht voor de menselijke maat. Hieronder in vogelvlucht de aangrenzende beleidsterreinen die ook raakvlakken hebben met de bestaanszekerheid van onze inwoners.

Arbeidsparticipatie

De recente ontwikkelingen in de wereld laten zien hoe belangrijk het is om grip te hebben op de inkomsten en uitgaven. De ontwikkeling van de koopkrachtcijfers treft iedereen en voor de Inwoners met een uitkering is ook een inkomen en inwoners met een inkomen, net boven het sociaal minimum, zijn deze uitdagingen soms nog groter als gevolg van het wegvallen van verschillende toeslagen. Gebrek aan financiële stabiliteit staat het meedoen van inwoners in de weg meedoen waaraan.

We zien een krappe arbeidsmarkt waarbij werkgevers moeite hebben om geschikte medewerkers te vinden bij openstaande vacatures. De mensen met mogelijkheden op de arbeidsmarkt zijn inmiddels aan het werk of slechts voor korte duur werkloos. Tegelijkertijd zien we dat inwoners ~~uit de doelgroep~~ die nu een uitkering heeft/hebben op grond van de Participatiewet, een grotere afstand tot de arbeidsmarkt heeft/hebben. We willen ook deze doelgroep begeleiden in het zetten van stappen naar participatie, waar mogelijk naar werk, anders naar maatschappelijke participatie.

Vanuit de Participatiewet en de verordening re-integratie Participatiewet Stadskanaal 2024 hebben we diverse instrumenten die we in kunnen zetten voor de inwoners die een beroep op een uitkering doen. Daarbij passen we maatwerk toe en regelen we ondersteuning en begeleiding. (Bv door inzet van klantmanagers en jobcoaches).

Daarnaast werken we samen in de Arbeidsmarktregio Groningen, onder de noemer Werk in Zicht (WiZ), zo worden er diverse trajecten gefinancierd uit ESF (Europees Sociaal Fonds) en/of JTF (Just Transition Fund) subsidies waarmee we inwoners in staat stellen een traject of opleiding te volgen die resulteert in een baan. In onze sub-regio Oost-Groningen werken we ook nauw samen met de inzet van middelen uit de Regiodeal.

Het hebben van werk draagt bij aan een stabiel inkomen en versterkt daarmee de financiële bestaanszekerheid van inwoners. We onderkennen daarbij wel dat een groeiende groep werkenden met financiële uitdagingen worden geconfronteerd.

Wonen en zorg

Bestaanszekerheid gaat ook over een dak boven je hoofd, over toegang tot voldoende zorg. Daarover gaat deze agenda niet. Maar we geven wel graag de directe verbinding met deze thema's weer.

Woonvisie van de gemeente Stadskanaal voor de periode 2020-2025

Een woning is één van de meest elementaire behoeften van de mens. Wonen vormt de basis voor je ontwikkeling. En juist dat wonen staat de afgelopen jaren onder druk.
De huidige woonvisie van de gemeente Stadskanaal wordt daarom geactualiseerd. Begin 2026 wordt de nieuwe woonvisie vastgesteld.

Doelstellingen woonvisie

Alle aspecten van het wonen komen in de woonvisie aan bod. We bieden kaders en uitgangspunten, zodat we een prettige woongemeente zijn voor onze inwoners. We kijken ook vooruit en presenteren onze ambities. Want we willen graag een toekomstbestendige woonomgeving voor al onze inwoners.
De nieuwe woonvisie vormt de basis voor de uitvoering van het woonbeleid tot en met 2030.
Onze nieuwe woonvisie draagt bij aan de "Kwaliteit in wonen en leven", zoals in ons bestuursakkoord staat. Een gemeente waar iedereen, van jong tot oud, zich op zijn plek voelt".

Wonen en zorg

Aanpassen van woningen aan de behoeften van ouderen en zorgbehoevenden.
Inbreiding: Gebruik maken van bestaande locaties binnen dorpskernen voor woningbouw.
Samenwerking: Samenwerken met woningcorporaties en andere stakeholders om de woningvoorraad te verbeteren.
Flexibel en tijdelijk bouwen: Ruimte bieden voor flexibele en tijdelijke bouwoplossingen.
Integrale wijkaanpak: Verbeteren van de kwaliteit van bestaande wijken door renovatie en herstructurering.
Nieuwbouw: Realiseren van 200 nieuwe woningen in de huidige collegeperiode.
Verduurzaming: Stimuleren van energiebesparende maatregelen en verduurzaming van woningen.
Woningmarktmonitor: Monitoren van ontwikkelingen op de woningmarkt en aanpassen van beleid waar nodig.

De woonvisie van Stadskanaal richt zich op het creëren van een prettige en duurzame woonomgeving voor alle inwoners, met aandacht voor betaalbaarheid, kwaliteit en zorgbehoeften.

Woonzorgvisie

De woonzorgvisie van Stadskanaal richt zich op het verbeteren van de woonomstandigheden en zorgvoorzieningen voor ouderen en zorgbehoevenden. Deze visie is ontwikkeld in samenwerking met regionale partners om een geïntegreerde aanpak te waarborgen.

Doelstellingen Woonzorgvisie

Levensloopbestendige woningen: Aanpassen en bouwen van woningen die geschikt zijn voor ouderen en mensen met zorgbehoeften.
Toegankelijke zorg: Zorgen voor toegankelijke en betaalbare zorgvoorzieningen in de buurt.
Duurzaamheid: Integreren van duurzame oplossingen in de woningvoorraad en zorgvoorzieningen.
Samenwerking: Versterken van de samenwerking tussen woningcorporaties, zorginstellingen en de gemeente.
Renovatie en nieuwbouw: Renovatie van bestaande woningen en nieuwbouw van levensloopbestendige woningen.
Zorg in de buurt: Bevorderen van zorgvoorzieningen dicht bij huis, zoals wijkverpleging en dagbesteding.
Duurzame initiatieven: Implementeren van energiebesparende maatregelen en duurzame bouwtechnieken.
Integrale aanpak: Samenwerken met verschillende stakeholders om een holistische benadering te realiseren.

De woonzorgvisie van Stadskanaal streeft naar een inclusieve en duurzame woonomgeving waar iedereen, ongeacht leeftijd of zorgbehoefte, zich thuis voelt en toegang heeft tot de nodige zorg

1.3 Nij Begun: Sociale Agenda en Economische Agenda

In het programma Nij Begun wordt vooral aandacht besteedt aan een toekomstbestendige werkgelegenheid door innovaties en in samenwerking met werkgevers en onderwijs toe te werken naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt waarin zoveel mogelijk inwoners op hun eigen niveau en met eigen vaardigheden een plek kunnen vinden.

De Sociale Agenda zal worden uitgerold op basis van een 16-tal maatregelen. Hierbij is specifiek aandacht voor kinderen en jongeren die opgroeien in een minder kansrijke omgeving. De eerste activiteiten om de uitvoer van wal te laten komen zijn gestart.

De Sociale Agenda van Nij Begun moet ervoor zorgen dat Groningen en Noord-Drenthe in de komende dertig jaar weer op het landelijk gemiddelde komen op het gebied van brede welvaart door:

- Het verbeteren van (mentale) gezondheid;
- Het vergroten van de leefbaarheid;
- Kansen voor kinderen, jongeren en de volgende generatie;
- Deelnemen aan werk en verminderen van armoede.

De Economische Agenda is gericht op brede investeringen die de hele regio versterken rond de thema's onderwijs, kennis en arbeidsmarkt, ruimte voor bedrijvigheid, digitalisering en profilering. Daarnaast zet de agenda in op investeringen in vijf specifieke sectoren, namelijk: duurzame energie, gezondheid, landbouw, industrie en vrije tijdseconomie. Het kabinet heeft hiervoor van 2026 tot 2056 (dertig jaar) 100 miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld en een daarnaast eenmalig 250 miljoen euro.

1.4 Financiële bestaanszekerheid

Het is goed om de term financiële bestaanszekerheid verder te definiëren. Wat verstaan de daar eigenlijk onder? Welke concrete thema's zien we?

Financiële bestaanszekerheid houdt in dat mensen voldoende inkomen hebben om in hun basisbehoeften te voorzien. Dit kan worden bereikt door middel van voldoende loon, sociale zekerheid en andere ondersteunende maatregelen.

Voor financiële bestaanszekerheid zijn er verschillende maatregelen die ervoor kunnen zorgen dat inwoners voldoende inkomen hebben om in hun basisbehoeften te voorzien.
Sommige zaken liggen buiten de invloedsfeer van de gemeente. Deze zijn bijvoorbeeld beïnvloedbaar door externe partijen als het rijk en of werkgevers

Hoogte van het inkomen:
Het is essentieel dat het inkomen van inwoners voldoende is om in hun levensonderhoud te voorzien. Het verhogen van het minimumloon en het bevorderen van een eerlijke loon spelen daarbij een belangrijke rol. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt echter bij het Rijk.

Kosten van levensonderhoud:
Het verlagen van de kosten van basisvoorzieningen zoals voedsel, onderdak, energie en gezondheidszorg kan bijdragen aan financiële bestaanszekerheid. Dit kan bijvoorbeeld door subsidies of andere financiële ondersteuning.

Voorspelbaarheid van het inkomen:
Het is belangrijk dat inwoners kunnen rekenen op een voorspelbaar inkomen. Dit kan worden bereikt door stabiele werkgelegenheid en het bieden van sociale zekerheid, zoals werkloosheidsuitkeringen en bijstandsregelingen.

Op basis van gesprekken die wij hebben gevoerd komen we tot de volgende definitie van financiële bestaanszekerheid:
Financiële bestaanszekerheid verwijst naar de mate waarin iemand in staat is om zijn of haar basisbehoeften te vervullen en een stabiel leven te leiden zonder financiële zorgen. Dit omvat voldoende inkomen, spaargeld, en toegang tot middelen om onverwachte uitgaven te dekken. Het gaat om het gevoel van veiligheid en stabiliteit dat voortkomt uit een gezonde financiële situatie.

1.5 Betrokken partijen bij ontstaan en uitvoering van deze lokale agenda

Bij het ontstaan en de uitvoering van de lokale agenda bestaanszekerheid spelen verschillende mensen en organisaties een cruciale rol. Welke zijn dit en welke rol spelen zij?

Inwoners: uiteraard spelen de inwoners van Stadskanaal een belangrijke rol in de totstandkoming van deze agenda. Primair worden de belangen van onze inwoners vertegenwoordigd door verschillende afvaardigingen waarop verschillende manier contact mee is geweest. Verder organiseren we onder andere nog een bijeenkomst met sleutelfiguren (*inwoners die een centrale rol spelen in hun wijk of gemeenschap*) en ervaringsdeskundigen (*deskundigen door ervaringen uit het eigen leven gecombineerd met specifieke trainingen & opleidingen*).

Participatieraad Stadskanaal: De Participatieraad Stadskanaal (PRS) is een door het college ingestelde onafhankelijke adviescommissie. De PRS adviseert het gemeentebestuur gevraagd en ongevraagd over onderwerpen rond het sociale beleid zoals werk, wonen en inkomen, maatschappelijke ondersteuning,

jeugdzorg, ouderenzorg en bereikbaarheid. De PRS is op meerdere momenten meegenomen in het opstellen van deze agenda en heeft daarbij gevraagd en ongevraagd input geleverd.

Klankbordgroep Bestaanszekerheid Stadskanaal: deze klankbordgroep bestaat uit een afvaardiging van de gemeenteraad Stadskanaal. Er hebben meerdere bijeenkomsten plaatsgevonden waarbij deze klankbordgroep vanaf het begin is betrokken bij de totstandkoming van het eindproduct.

Externe partners: externe partners zijn verschillende maatschappelijke dienstverleners en initiatieven die zich richten op de inwoners die financieel een probleem of problemen ervaren. Het gaat om inzetten van begeleiding of het inzetten van middelen in natura. Hierbij heeft de gemeente Stadskanaal als uitgangspunt: we gaan uit van de kracht van deze initiatieven en denken mee waar nodig.

Collega's van de uitvoerende teams: Zij zorgen voor de directe ondersteuning en begeleiding van mensen die hulp nodig hebben. Door de invoering van de Participatiewet in Balans in 2026 zal er een cultuurverandering gaan optreden. De Participatiewet in Balans stimuleert maatwerk en uitgaan van goede intenties. Hierbij zullen deze medewerkers gedeeltelijk een andere rol krijgen. Zij zullen namelijk meer ruimte krijgen om naar de individuele omstandigheden van de inwoner te kijken.

Management & Teamleiders: Zij coördineren de inspanningen en zorgen voor een effectieve samenwerking binnen én tussen de teams. Zij hebben voor deze rol ondersteuning van de manager en directeur van de gemeente.

Collega's beleid en bedrijfsbureau maatschappelijke zaken: Zij ondersteunen de operationele processen en zorgen voor de nodige kaders en faciliteiten. Zij zullen nieuwe wetgeving moeten interpreteren en uitdragen, dit ook ter ondersteuning van de betrokken teams.

2. Uitdagingen/ambities/doel

2.1 Probleemstelling

Is onze huidige aanpak om de bestaanszekerheid van de onze inwoners te verbeteren voldoende?

De bestaanszekerheid van inwoners in onze gemeente staat onder druk door verschillende factoren zoals laaggeletterdheid, werkloosheid, (intergenerationele)-armoede. Deze factoren zorgen ervoor dat sommige van onze inwoners geen gezonde financiële situatie hebben waarin zij zich veilig en stabiel voelen.

2.1.1 Welke problematieken herkennen we?

We herkennen de verschillende problemen die negatief kunnen bijdragen aan de bestaanszekerheid van onze inwoners, waaronder:

Armoede: Onvoldoende inkomen om in basisbehoeften te voorzien, het hebben van schulden, weinig tot geen toekomstperspectief. Werkende armen/laag geschoolde arbeid, kinderen groeien op in armoede, generatie armoede
Werkloosheid: Gebrek aan stabiel, duurzaam en passend (laaggeschoold) werk.
Dakloosheid: Gebrek aan betaalbare huisvesting c.q. voldoende inkomen, door bijvoorbeeld schulden, scheiding en verslaving c.q. psychische problematiek.
Toegang tot Zorg: Beperkte toegang tot betaalbare gezondheidszorg, door bijvoorbeeld schulden waardoor mensen niet of onvoldoende verzekerd zijn.
Deze problematieken vereisen een geïntegreerde aanpak waarbij verschillende beleidsdomeinen en stakeholders betrokken zijn.

2.2 Ambities

We willen zoveel mogelijk inwoners ondersteunen om de armoede te ontstijgen door in te spelen op de behoefte van de inwoner. Bijvoorbeeld door het inzetten van vroegsignalering en/of door schuldhulpverlening, een traject naar werk. Deze regelingen zorgen ervoor dat inwoners weer mee kunnen draaien in de maatschappij.

2.3 Doel

Het doel van deze agenda is om concrete maatregelen te formuleren die bijdragen aan het verbeteren van de bestaanszekerheid van inwoners in onze *Knoalster* gemeenschap. Dit omvat het verminderen van werkloosheid, het ondersteunen van kwetsbare groepen en het bevorderen van samenwerking tussen verschillende stakeholders/maatschappelijke organisaties.

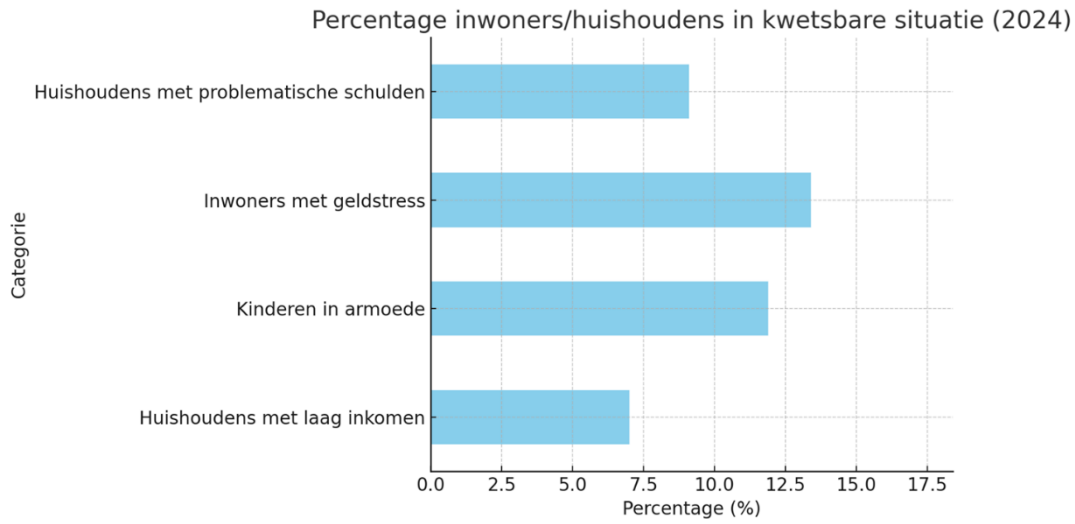
3. Wat doen we, waar staan we en hoe waarderen we dat?

Bestaanszekerheid vormt de kern van een eerlijke en sociale samenleving. Voor de gemeente Stadskanaal betekent dit dat we ons inzetten voor een menswaardig bestaan voor iedereen, met toegang tot basisvoorzieningen en kansen op maatschappelijke participatie. In dit hoofdstuk geven we een helder overzicht van de gemeentelijke inzet op dit gebied. We laten zien hoe middelen worden aangewend, welke regelingen en initiatieven worden ondersteund, en welke resultaten dit oplevert in cijfers en trends. Door feiten, cijfers en praktijkvoorbeelden te bundelen, ontstaat een beeld van de ontwikkeling in de afgelopen jaren en de keuzes voor de toekomst. Bestaanszekerheid is voor ons geen abstract beleidsdoel, maar een dagelijkse opdracht die we samen met inwoners, partners en organisaties vormgeven

3.1 Wat zijn de trends en ontwikkelingen?

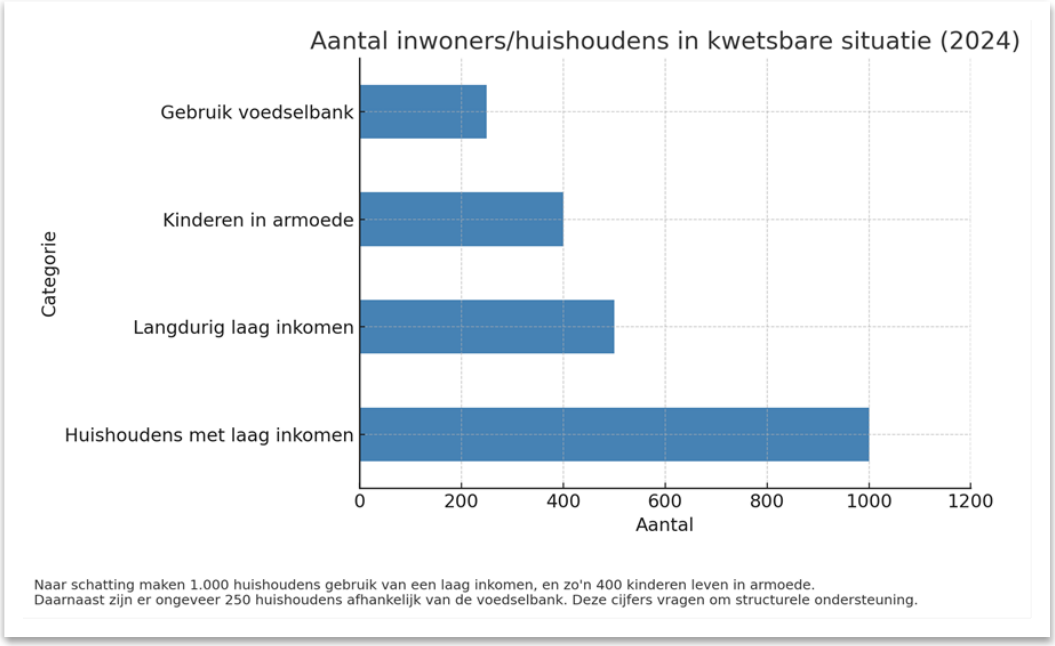
Geldzorgen zijn wijdverspreid: naar schatting 13,4% van de inwoners ervaart stress over hun financiële situatie. Ook heeft 9,1% van de huishoudens te maken met problematische schulden. Deze cijfers laten zien dat een aanzienlijk deel van de inwoners structurele ondersteuning nodig heeft.

Een concreet teken van financiële kwetsbaarheid is het gebruik van de voedselbank (tweede grafiek). Ongeveer 250 huishoudens maken hiervan gebruik. Bovendien zijn er 35 geregistreerde dak- en thuislozen in de gemeente, wat het belang onderstreept van laagdrempelige ondersteuning bij de eerste levensbehoeften.

In 2024 ervaart 13,4% van de inwoners van Stadskanaal financiële stress – dat komt neer op ruim 1 op de 8 mensen.
Daarnaast leeft 7% van de huishoudens (circa 1.000) van een laag inkomen, waarvan de helft langdurig.
Ook groeit bijna 12% van de kinderen op in armoede. Dit onderstreept de structurele bestaansonzekerheid van veel inwoners.

In 2024 leven naar schatting 1.000 huishoudens in Stadskanaal van een laag inkomen, wat neerkomt op ongeveer 7% van het totaal aantal huishoudens. De helft daarvan zo'n 500 huishoudens moet dit al langdurig volhouden. Daarnaast groeien circa 400 kinderen op in armoede, wat overeenkomt met ongeveer 11,9% van alle kinderen in de gemeente.

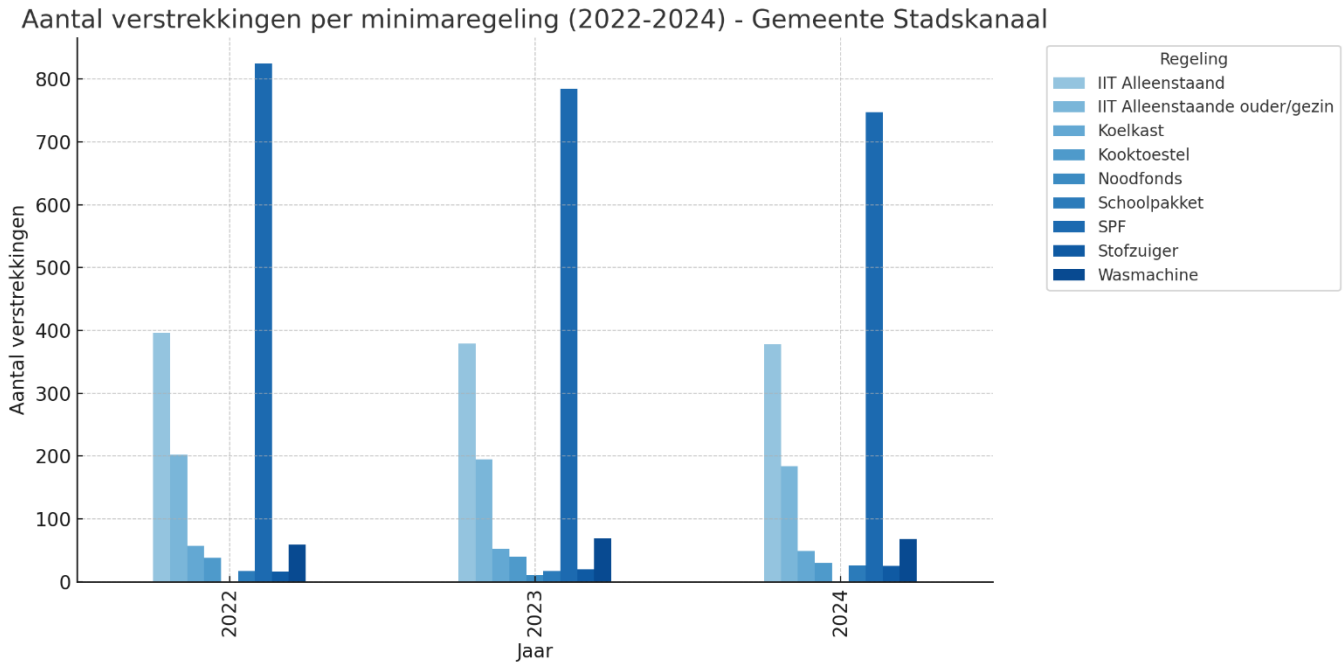
Historisch perspectief

In historisch perspectief is het aandeel huishoudens met een laag inkomen licht gedaald: van 8,8% in 2018 naar circa 7% in 2024. Ook het aantal kinderen in armoede laat een lichte daling zien. Toch blijven deze percentages relatief hoog en vragen ze blijvende aandacht.[1]

[1] Bronnen: cbs.nl en Sociaal Planbureau Groningen

3.2 Overzicht van bestedingen

Binnen de gemeente Stadskanaal worden/ wordt al een veelvoud aan regelingen uitgevoerd. Daarnaast zijn er ook diverse maatschappelijke initiatieven in Stadskanaal gesubsidieerd door de gemeente:

	2022		2023		2024	
REGELING	**begroot**	**werkelijk**	**begroot**	**werkelijk**	**begroot**	**werkelijk**
Kindpakket / schoolpakket	10.000	6.596	10.000	7.650	10.000	12.432
Sociaal Participatiefonds	250.000	235.639	250.000	243.214	250.000	246.376
Bijzondere bijstand	4.880.770	4.956.997	3.612.149	2.496.187	1.000.065	837.600
waarvan Energietoeslag	3.781.000	4.007.900	2.663.469	1.767.900	0	8.900
Bijzondere bijstand (saldo)	1.099.770	949.097	948.680	728.287	1.000.065	828.700
Individuele Inkomenstoeslag	300.000	285.451	300.000	301.317	300.000	314.464
Schuldhulpverlening (GKB)	563.000	526.699	555.000	464.011	578.000	633.681
Collectieve zorgverzekering	405.000	363.719	397.000	317.767	342.190	356.654
TOTAAL	**6.408.770**	**6.375.101**	**5.124.149**	**3.830.145**	**2.480.255**	**2.401.208**

Deze tabel laat zien hoeveel er is begroot en de daadwerkelijke besteding van middelen per regeling.

Bestedingen per gemeentelijk instrument

De grafiek toont de daadwerkelijke bestedingen per gemeentelijk instrument in het kader van bestaanszekerheid voor de jaren 2022, 2023 en 2024. Als aanvulling zie je onder de grafiek een tabel met de bedragen zijn uitgesplitst per jaar en per voorziening, zodat inzichtelijk wordt hoe de inzet per instrument zich ontwikkelt.

Kleurgebruik:
Lichtblauw en donkerblauw zijn gebruikt om de verschillende jaren van elkaar te onderscheiden. Lichtblauw staat voor het eerste jaar in de reeks (2022), donkerblauw voor het daaropvolgende jaar (2023), enzovoort.

Terugblik op de afgelopen jaren

Het jaar 2022
De uitgaven waren voornamelijk gericht op basisvoorzieningen zoals kooktoestellen, wasmachines en koelkasten. Sommige instrumenten zijn in 2022 beperkt ingezet.

Het jaar 2023
In 2023 is te zien dat de bestedingen op de meeste voorzieningen toenamen. Dit wijst op een uitbreiding van de ondersteuning en een betere benutting van beschikbare regelingen.

Het jaar 2024
De cijfers voor 2024 laten zien dat de inzet zich verder stabiliseert. Sommige instrumenten blijven constant, andere kennen lichte schommelingen afhankelijk van de vraag. Onder de meedoen regelingen wordt het school- en kindpakket en het sociaal participatiefonds.

De gegevens onderstrepen het belang van preventieve maatregelen en maatwerkondersteuning. Om verdere verslechtering te voorkomen, blijft het nodig om te investeren in vroegsignalering, financiële educatie en toegankelijke hulpverlening.

Inkomenscriterium voor toegang tot bepaalde regelingen

Onderstaand overzicht toont drie gemeentelijke regelingen in Stadskanaal: de Individuele Inkomenstoeslag, het Sociaal Participatiefonds en de Collectieve Zorgverzekering. Per regeling is het inkomenscriterium weergegeven.

Regeling	Toelichting	Inkomenscriterium
Individuele inkomenstoeslag	Een jaarlijkse toeslag voor inwoners die minimaal 3 jaar van een laag inkomen leven en geen uitzicht hebben op inkomensverbetering. Vereist geen vermogen boven de grens.	110 % van de bijstandsnorm
Sociaal Participatiefonds	Vergoeding voor deelname aan sportieve, culturele of sociale activiteiten. Geldt voor inwoners met een laag inkomen.	115 % van de bijstandsnorm

Collectieve zorgverzekering (Gemeentepolis Menzis)	Aanvullende zorgverzekering met gemeentelijke bijdrage en premiekorting via Menzis.	130 % van de bijstandsnorm

Verhogen inkomenscriterium

In het kader van het bevorderen van bestaanszekerheid en het versterken van sociale participatie kan het hanteren van een uniforme inkomensgrens van een bepaald percentage van de bijstandsnorm voor gemeentelijke regelingen bijdragen aan een toegankelijker stelsel voor inwoners met een laag tot middeninkomen. Door voor alle drie de regelingen een grens van een bepaald percentage van de bijstandsnorm te hanteren, ontstaat er meer uniformiteit en duidelijkheid voor inwoners en uitvoerende instanties. Het voorkomt verwarring en verkleint de kans dat inwoners een regeling mislopen doordat zij nét buiten de inkomensgrens vallen. Er blijven altijd mensen die buiten de inkomensgrens vallen, ook na een verhoging van de grens. Daarnaast kan deze verhoging leiden tot een grotere groep die ondersteuning ontvangt, met name werkenden met een laag inkomen of huishoudens zonder recht op aanvullende bijstand maar met beperkte draagkracht.

Financiële gevolgen voor de gemeente

Een verruiming van het toegangscriterium zal naar verwachting leiden tot een stijging van het aantal aanvragen en dus hogere uitgaven voor de betreffende regelingen. Bij de individuele inkomenstoeslag betekent dit meer toekenningen per jaar. Voor het sociaal participatiefonds kunnen de jaarlijkse kosten voor contributies en activiteiten toenemen. Bij de gemeentepolis zullen meer inwoners in aanmerking komen voor premiekorting en gemeentelijke bijdragen. Daartegenover staat dat sommige kosten – zoals zorgkosten of schulden – op termijn mogelijk afnemen doordat inwoners meer financiële ruimte krijgen.

3.3 Vroegsignalering, financiële educatie en toegankelijke (schuld)hulpverlening

Brede toegang

Het uitgangspunt in het beleidsplan is dat de schuldhulpverlening breed toegankelijk moet zijn. Dit betekent dat de toegang tot de schuldhulpverlening in principe open staat voor iedere inwoner vanaf 18 jaar met (dreigende) financiële problemen in de privésituatie.

Vroegsignalering & voorzieningenwijzer

We zijn in het jaar 2023 begonnen met het inzetten van de consulent vroegsignalering. Vroegsignalering van schulden houdt in dat signalen van beginnende betalingsproblemen zoals een gemiste huurbetaling, onbetaalde energierekening of zorgpremie vroegtijdig worden herkend. Het doel is om mensen te helpen nog vóórdat hun schulden problematisch worden. Gemeenten werken hierbij samen met woningcorporaties, zorgverzekeraars, energiemaatschappijen en waterbedrijven.

Zodra er een signaal binnenkomt, zoekt een consulent contact met de inwoner om samen te kijken wat er aan de hand is en welke hulp mogelijk is. Dit kan variëren van budgetadvies tot schuldhulpverlening. Door vroeg in te grijpen, worden grotere problemen voorkomen en krijgen inwoners sneller weer grip op hun financiële situatie. Zo helpt vroegsignalering niet alleen schulden te beperken, maar ook stress, gezondheidsproblemen en sociaal isolement te voorkomen.

Door de uitbreiding van de formatie in 2024 hebben we meer capaciteit om de vroegsignalering nog steviger in de schoenen te zetten. In 2024 is 100% van de signalen opgepakt tegenover een landelijk gemiddelde van 83%. 30% van de meldingen heeft geleid tot contact met de inwoner tegenover een landelijk gemiddelde van 20%. We hopen in 2025 het contact met de inwoner naar 40% te trekken.

En het mooiste zou zijn dat daarmee ook de hulpacceptatie te vergroten, deze staat op 14% tegenover een landelijk gemiddelde van 35% (*Bron: Divosa vroegsignalering schulden monitor*). We zijn in staat meer huisbezoeken af te leggen. Ons spreekuur wordt uitgebreid, (vanaf mei zitten we ook bij het TDC).

We willen meer naamsbekendheid geven aan vroegsignalering. Zodat mensen weten waar terecht kunnen, ook als ze het eerste hulpaanbod afwijzen.

CAK-Lijst

We zijn eind 2024 gestart met het werken met de CAK (Centraal Administratie Kantoor)-Lijst. Mensen die 6 maanden of langer geen zorgpremie betalen worden aangemeld bij het CAK als wanbetaler. Werken met de CAK-lijst kan je zien als een vorm van laatsignalering. De consulenten vroegsignalering benaderen de mensen met een brief (telefoonnummers en emailadressen zijn onbekend) en bieden onze hulp aan.

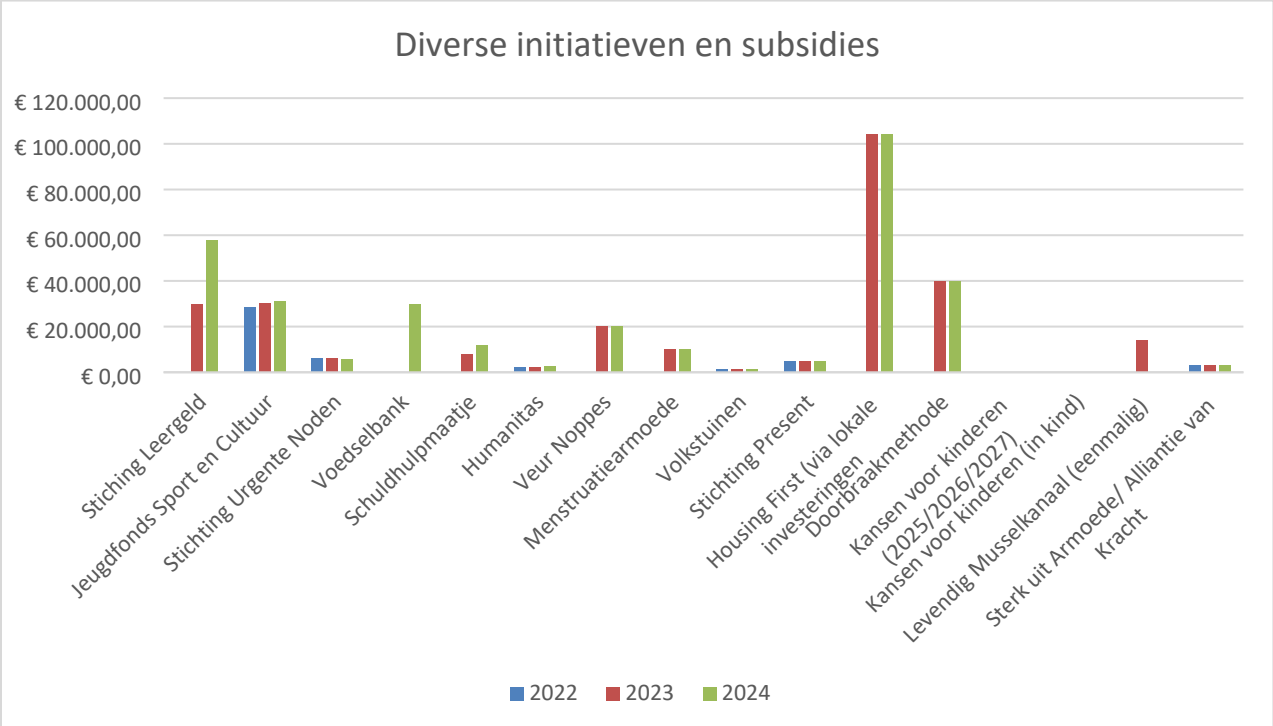
De voorzieningenwijzer

Sinds januari 2025 zijn de consulenten vroegsignalering gestart met het uitvoeren van de voorzieningenwijzer. Lefier, Woonservice, Welstad en consulenten van onze gemeente melden inwoners aan die gebruik willen maken van de voorzieningenwijzer. Het mooie is dat de consulenten vroegsignalering tijdens het afnemen van de voorzieningenwijzer ook kunnen wijzen op hulp bij financiële problemen (mocht dat nodig zijn).

Financiële educatie

In de afgelopen jaren heeft de GKB wekelijkse spreekuren gehouden in het gemeentehuis. Tevens heeft de GKB uitlegfilmpjes gemaakt voor inwoners en professionals om de schuldhulpverlening op een laagdrempelige manier uit te leggen. Tot slot kon de GKB met de inzet vanuit de regiodeal verschillende voorlichtingsactiviteiten uitvoeren voor jongeren.

Initiatieven en subsidies

Uit de bestedingsgegevens blijkt dat de inzet op bestaanszekerheidsinstrumenten in 2023 is toegenomen ten opzichte van 2022, waarbij vooral het Kindpakket en het Sociaal Participatiefonds een stijgende lijn vertonen. De sterke afname van de energietoeslag in 2024 weerspiegelt het landelijke beëindigen van deze regeling. Nieuwe posten zoals de GKB (schuldhulpverlening) en de collectieve zorgverzekering geven aan dat het beleid zich steeds meer richt op structurele ondersteuning en preventie. Nota bene: in het overzicht is de subsidie aan de Voedselbank Stadswolde weergegeven, zoals bekend ontving de rechtsvoorganger ook reeds een subsidie.

Historisch perspectief: Sinds 2018 is het aandeel huishoudens met een laag inkomen in Stadskanaal gedaald van 8,8% naar circa 7% in 2024. Ook het aantal kinderen in armoede is licht gedaald, hoewel de percentages nog steeds bovengemiddeld zijn vergeleken met het landelijke beeld. Deze trends laten zien dat structurele maatregelen effect sorteren, maar dat er blijvende aandacht nodig is voor onderliggende oorzaken zoals schuldenproblematiek, beperkte arbeidsparticipatie en lage scholingsgraad.

Overige initiatieven vanuit de lokale samenleving

Binnen onze gemeente zijn er talloze waardevolle initiatieven vanuit de samenleving actief, vaak zonder enige vorm van subsidie. Toch spelen deze partijen een belangrijke en zichtbare rol binnen het brede netwerk van ketenpartners. Denk bijvoorbeeld aan organisaties zoals Stichting Armslag Stadskanaal, de Diaconieën en diverse kleinschalige initiatieven met grote impact. Deze initiatieven dragen bij aan ondersteuning en verbinding in de gemeenschap, en verdienen daarom erkenning voor hun inzet en maatschappelijke meerwaarde.

Overkoepelende samenvatting

Hoewel de cijfers over armoede en schulden licht verbeteren, blijft de druk op de gemeentelijke voorzieningen en overige initiatieven groot. De inzet op samenwerking met inwoners,

maatschappelijke organisaties en ketenpartners blijft cruciaal om maatwerk te leveren en blijvend perspectief te bieden.

3.4 Stadskanaal, samen met de burger

Bestaanszekerheid in Stadskanaal: Samen met de burger

De gemeente Stadskanaal ziet bestaanszekerheid als een fundament onder een gezond en veerkrachtig samenleving. In het collegeprogramma 'Onze toekomst is al begonnen' en de Programmabegroting 2024 wordt duidelijk dat investeren in betaalbare woningen, onderwijs, gezondheid en arbeidsparticipatie een prioriteit is. De gemeente Stadskanaal kiest daarbij nadrukkelijk voor een aanpak waarin niemand wordt buitengesloten: inwoners die het financieel moeilijk hebben, kunnen rekenen op ondersteuning bij eerste levensbehoeften en laagdrempelige hulpverlening. De ambitie is om inwoners zoveel mogelijk perspectief te bieden op zelfstandig functioneren en duurzame deelname aan de samenleving.

Een opvallende lijn in het beleid van Stadskanaal is de nadruk op samenwerking. De gemeente onderkent dat bestaanszekerheid niet vanachter een bureau geregeld kan worden: de betrokkenheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en ketenpartners is essentieel. Stadskanaal investeert in vroegsignalering van schulden, intensieve samenwerking op het gebied van zorg, werk en participatie en het bevorderen van financiële educatie. Ook wordt er ruimte geboden voor maatwerk, zodat de menselijke maat niet verloren gaat in standaardprocedures. Door inwoners actief te betrekken en hun ervaringen en signalen serieus te nemen, wil Stadskanaal beleid ontwikkelen dat echt aansluit op de dagelijkse werkelijkheid.

Inwoners zijn in Stadskanaal niet slechts ontvangers van beleid, maar mede vormgevers ervan. Initiatieven vanuit de samenleving worden gestimuleerd en er is aandacht voor participatie bij het maken van keuzes die de bestaanszekerheid raken. Door in gesprek te blijven met inwoners, bijvoorbeeld via klankbordgroepen, participatieraad en ketenpartners, kan het gemeentelijk beleid steeds verder worden verfijnd en verbeterd. Zo bouwt Stadskanaal stap voor stap aan een gemeenschap waarin iedereen kansen krijgt, en waar bestaanszekerheid niet alleen een papieren belofte is, maar een voelbare realiteit in het leven van onze inwoners.

4 Hoe geven we uitvoering aan onze wensen?

4.1 Hoe komen onze wensen tot stand?

De beste ideeën ontstaan buiten de deur. Daarom was het uitgangspunt van deze agenda ook het zoveel mogelijk luisteren naar betrokkenen. Uit onze eigen analyse, maar daarnaast zeker ook uit de bijeenkomsten met o.a. de klankbordgroep Bestaanszekerheid van de gemeenteraad, ketenpartners, jongerenambassadeurs, interne medewerkers en inwoners komen verschillende wensen en adviezen naar voren voor Stadskanaal.

4.2 Wat zijn onze wensen?

Op basis van de gesprekken hebben we onderstaande wensen geformuleerd. Daarbij hebben we ons gerealiseerd dat we werken binnen kaders van onze landelijke overheid en meebewegen in een (minimaal) nationale conjunctuur. Dit zijn onze de wensen in willekeurige volgorde:

1. **Verbeterde Communicatie**: de gemeente moeten duidelijker communiceren over beschikbare hulp en regelingen. Veel inwoners zijn niet op de hoogte van de ondersteuning die ze kunnen krijgen. Gebruik communicatie die past bij de te bereiken doelgroep (sociale media, in lokale centra of initiatieven waar de doelgroep komt. Gebruik makkelijke taal). Hieruit vloeit ook een nog meer mensgerichte benadering uit.
2. **Voorzieningenwijzer**: De VoorzieningenWijzer wordt in Stadskanaal gezamenlijk aangeboden door Welstad, Lefier, Woonservice en de gemeente en wordt nu uitgevoerd door de consulenten vroegsignalering.
3. **Toegankelijkheid van instrumenten**: Het is belangrijk om de instrumenten en hulp toegankelijker te maken, zowel fysiek als digitaal. Dit omvat het vereenvoudigen van aanvraagprocedures en het bieden van ondersteuning bij het invullen van formulieren https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR707997/. Zorg er voor dat wanneer een inwoner ergens recht op heeft dit ook automatisch betekent dat deze inwoner ook op andere regelingen recht heeft (niet alleen intern maar ook tussen ketenpartners).
4. **Jongeren.** Bestaanszekerheid is een thema voor al onze inwoners. Contact met jongeren was niet eenvoudig, terwijl juist hier preventie nog van groot belang is. Onze wens is het contact met jongeren te bestendigen.
5. **Zorg voor heldere en eenduidige regels**: voorkom verschillende regels voor de toegang (zoals bij de ene regeling moet men 3 jaren wachten, soms wel of geen draagkracht als drempel of inkomensnorm van 120% etc.).
6. **Afspraken met Ketenpartners Bestaanszekerheid; samenwerking met ketenpartners**: Gemeente en ketenpartners, die zich richten op armoedebestrijding en bevordering van de bestaanszekerheid van inwoners, kunnen beter met elkaar samenwerken. Leer elkaar goed kennen, verwijs inwoners naar elkaar door, maak afspraken over de samenwerking. De gemeente Stadskanaal heeft hierin vooral een faciliterende rol om te komen tot concrete samenwerkingsafspraken in bijvoorbeeld de vorm van een samenwerkingsconvenant.
7. **Ruimte voor maatwerk door medewerkers**: medewerkers kunnen vaak goed inschatten wanneer een regel mogelijk in de weg staat bij het goed ondersteunen van inwoners. Zorg ervoor dat de medewerkers (onder voldoende motivatie voor een inwoner) maatwerk kunnen leveren.

8. **Samenwerking ketenpartners formaliseren door fysiek samen te werken**: plan van Veur Noppes onderzoeken.

9. **Financiële Educatie**: Er moet meer aandacht zijn voor financiële educatie en budgetbeheer om inwoners te helpen beter om te gaan met hun financiën. (op scholen, bij werkgevers, in buurthuizen etc.

10. **Mentale Gezondheid**: Financiële onzekerheid vaak gepaard gaat met stress en andere mentale gezondheidsproblemen. Zorg voor een goede (interne) samenwerking, ketensamenwerking op alle leefgebieden van inwoners.

11. **Preventieve Maatregelen**: Het is belangrijk om preventieve maatregelen te nemen om te voorkomen dat mensen in financiële problemen komen, zoals vroegtijdige signalering en interventie door de consulenten vroegsignalering.

12. **Zorg voor een soort 'buffer' budget:** om maatschappelijke problemen van financiële ondersteunende aard op te kunnen pakken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het aanpakken van menstruatiearmoeden of bofkontjes.

13. **Maak gebruik van de expertise en ervaring van ervaringsdeskundigen:** er zijn opgeleide ervaringsdeskundigen op het gebied van intergenerationele armoede, zij begrijpen als geen ander hoe inwoners leven in armoede ervaren. Ervaringsdeskundigen zijn in staat bij inwoners de juiste snaar te raken om hulp te vragen of te accepteren. Diverse ketenpartners werken met ervaringsdeskundigen.

4.3 Op welke wijze gaan we uitvoering geven aan onze wensen?

Hoe willen we onze wensen gaan implementeren en uitvoeren? Allereerst beschrijven we een aantal geformuleerde randvoorwaarden. Vervolgens beschrijven we in de Uitvoeringsagenda (Bijlage 1) op welke manier we deze implementatie voor ogen zien.

1. Mensgerichte Benadering:

Het is belangrijk om inwoners met empathie en zonder oordeel te benaderen. Dit kan helpen om vertrouwen op te bouwen en de drempel te verlagen voor inwoners om hulp te vragen. De gemeente kan meer als 'gastheer' optreden, waarbij inwoners gastvrij worden ontvangen, zonder oordeel, en met een luisterend oor.

2. Gebruik van Lokale Netwerken:

Samenwerken met lokale organisaties die al een vertrouwensband hebben met de inwoners kan helpen om moeilijk bereikbare groepen te bereiken. Deze organisaties kunnen helpen bij het verspreiden van informatie en het organiseren van bijeenkomsten voor de doelgroep. Een voorbeeld van samenwerking zien we in het Ontwikkelcentrum in Stadskanaal. Daar wordt samengewerkt met verschillende lokale partijen om inwoners te bereiken en begeleiden richting werk, waarbij ook aandacht en ondersteuning mogelijk is op alle leefgebieden.

3. Vraaggerichte Ondersteuning:

Het bieden van ondersteuning die is afgestemd op de specifieke behoeften van de inwoners kan hen motiveren om samen op zoek te gaan naar mogelijke oplossingen en waardoor de inwoner uiteindelijk weer zelf de regie kan pakken. Hiermee wordt vertrouwen in de gemeente bevorderd.

4. Persoonlijke Benadering:
Het organiseren van huisbezoeken en persoonlijke gesprekken kan helpen om direct contact te leggen met inwoners. Dit kan helpen om een beter beeld te krijgen van hun situatie en behoeften. De vroegsignalering is hier een goed voorbeeld van waarbij bij een eerste signaal van betalingsachterstand vanuit de gemeente, contact met de inwoner wordt opgenomen om te bespreken of er hulp of ondersteuning nodig is op het gebeid van financiën, waarbij schulden niet meer 'bestraft' worden, maar inwoners geholpen worden om deze op te lossen. Het inzetten van ervaringsdeskundigen of sleutelfiguren kan een waardevolle toevoeging zijn in het bereiken en ondersteunen van onze inwoners.

5. Communicatie en Voorlichting:
Het gebruik van eenvoudige en begrijpelijke taal, evenals visuele hulpmiddelen, kan helpen om de boodschap over te brengen. Het is ook belangrijk om verschillende communicatiekanalen te gebruiken, zoals sociale media, flyers, en eventueel lokale bijeenkomsten, om een breed publiek te bereiken.

4.4 Wat kosten onze wensen?
In bijlage 1 zijn onze doelen – de uitvoeringsagenda – concreet weergeven. We streven er naar deze uitvoering kostenneutraal te bewerkstelligen. Indien we bij de uitwerking van de onderwerpen van de uitvoeringsagenda concluderen dat er binnen bestaande budgetten niet voldoende middelen zijn, zullen we dat middels separate voorstellen voorleggen aan het college en de gemeenteraad.

4.5 Wat moet het resultaat zijn van onze wensen en hoe gaan we dit meten?
We willen regelmatig feedback verzamelen van bijvoorbeeld inwoners, de PRS en ketenpartners om te beoordelen of de strategieën effectief zijn en waar nodig aanpassingen doorvoeren. Dit kan helpen om de aanpak te verbeteren en beter aan te sluiten bij de behoeften van de inwoners.

De gemeente verzamelt regelmatig feedback van:
- Inwoners;
- Ketenpartners;
- Klankbordgroep bestaanszekerheid;
- Participatieraad;
- Ervaringsdeskundigen

Bijlage 1 – De uitvoeringsagenda – Bestaanszekerheid in Stadskanaal

We realiseren ons dat de uitvoeringsacties niet allemaal direct gerealiseerd kunnen worden, in veel gevallen is er bijvoorbeeld nader onderzoek nodig om te komen tot concrete stappen. We stellen daarom hieronder een uitvoeringsagenda op waarin we aangeven wat een concreet doel is, wie en/of wat daarvoor nodig is en welk tijdspad daarbij hoort.

Doel 1	**Samenwerking met Ketenpartners Bestaanszekerheid formaliseren en verder bestendigen**
Waarom?	Kennis is macht, maar kennis delen geeft pas echt kracht. Een Knoalster jongere zei het al: '*maak nou toch gebruik van alle lijntjes, joh!*' Tijdens de bijeenkomst met Ketenpartners viel het al op: samen staan we echt sterk en zijn we in staat in het verschil te maken voor onze inwoners.
Wie of wat is nodig?	Een regierol voor de gemeente. Hierbij is het van belang een zo breed mogelijk afvaardiging van de gehele doelgroep te hebben en te houden. Samen met ketenpartners willen we afspraken maken over de verdere ontwikkeling van de samenwerking met elkaar, de frequentie van samenkomen etc. Dit willen we vastleggen in een convenant Ketenpartners Bestaanszekerheid Stadskanaal. Hiermee beogen we ook meer de betrokken vrijwilligersorganisaties in een juiste positie te zetten. De verbinding met de Tafel van 8 en de Kerngroep armoede verdient ook nadrukkelijk aandacht.
Tijdspad	Gereed in Q4 2025
Doel 2	**De toegang tot gemeentelijke instrumenten meer op elkaar afstemmen en zo laagdrempelig mogelijk maken**
Waarom?	Samen met de medewerkers van de uitvoerende teams nader onderzoeken waar we de aanvraagprocedure en de toegang zo eenvoudig en eenduidig mogelijk kunnen maken. Hierbij gaan we ook onderzoeken of we tot uniformiteit van de inkomensnorm kunnen komen voor bepaalde regelingen. We beogen hiermee een uniform en vast percentage vast te stellen. Bijvoorbeeld 120%.
Wie of wat is nodig?	Beleid en uitvoering gemeente.
Tijdspad	We verwachten rond Q1 2026 dit onderzoek te hebben afgerond en concrete acties te hebben genomen om de toegang tot de gemeentelijke instrumenten te vereenvoudigen.

Doel 3	**Bufferbudget**
Waarom?	We willen efficiënt inwoners helpen die op een specifiek moment een specifiek issue hebben. Wellicht is daar niet direct een voorziening voor. Of past het niet direct in reeds bestaande kaders. Maar voorstelbaar is dat de oplossing redelijk pragmatisch te realiseren is. Een denkrichting daarbij is: creëer een klein budget, geef medewerkers de ruimte (‘*rugdekking*’) en geef onze inwoners vertrouwen. Hierbij nemen we uiteraard ook (de kaders van) de doorbraakmethode mee en zal concreet maatwerk een uitgangspunt zijn. Het onderwerp is feitelijk te serieus om het woord experimenteren zomaar te gebruiken. Maar toch willen we veel ruimte creëren voor de expertise van de zelfstandige betrokken medewerkers. De concrete uitwerking daarvan is een apart doel, zie 5.
Wie of wat is nodig?	Beleid, teamleiders en uitvoerende consulenten
Tijdspad	Q1 2026
Doel 4	**Verbeterde communicatie** - Zorg voor goede en vooral begrijpelijke (B1 taalniveau) en voorlichting via diverse kanalen - Pas brieven en beschikkingen aan op B1 niveau - Onderken alle doelgroep, zoals laaggeletterden, anderstaligen en situaties waarin sprake is van een licht verstandelijke beperking (LVB). - Het delen van succesverhalen is hier ook onderdeel van.
Waarom?	Uit diverse gesprekken blijkt dat de wijze van communicatie niet altijd voldoende helder is. Maar om elkaar goed te verstaan is dat wel van groot belang. Immers, goede communicatie draagt bij aan het opbouwen van duurzame professionele relatie (denk aan de Klankbordgroep), het voorkomt misverstanden en helpt ook bij het bereiken van doelen.
Wie of wat is nodig?	Team communicatie, kwaliteitsmedewerkers, consulenten van uitvoerende teams.
Tijdspad	Q4 2025
Doel 5	**Ruimte voor maatwerk door medewerkers**
Waarom?	De huidige tijd vraagt om een meer evenwichtige en menselijke uitvoering en de menselijke maat. Daarmee willen we het vertrouwen van inwoners in de (lokale) overheid zo goed als mogelijk verbeteren. Deze kanteling hebben we niet zomaar geregeld. Het gaat hier over verandering in werkwijze, maar bovenal en daaraan voorafgaand; over een verandering in cultuur. Daar willen we de tijd voor nemen, want het gaat hier ook om intrinsieke motivatie. We willen hierbij ook aansluiten bij zaken die hiervoor reeds zijn besloten. Een aspect daarbij is bijvoorbeeld de nieuwe Participatiewet in Balans. Deze gaat uit van vertrouwen geven aan inwoners, en daarmee ook van een cultuurverandering bij medewerkers.

	Geef medewerkers ruimte en vrijheid. Soms even met elkaar buiten gebaande paden om. Van medewerkers vragen we daarbij wel om te motiveren waarom iets nodig is om een gezin verder te helpen. Maar we geven ze voldoende rugdekking.
Wie of wat is nodig?	Bestuurders, consulenten, teamleiders/MT.
Tijdspad	In 2026 beginnen we n.a.v. de participatiewet in balans, we willen dit gebruiken om ook in het kader van bestaanszekerheid deze manier van werken te omarmen.
Doel 6	**Toekomst Klankbordgroep Bestaanszekerheid borgen**
Waarom?	Deze klankbordgroep bestaat uit een afvaardiging van de verschillende raadsfracties. In de afgelopen periode heeft deze klankbordgroep op constructwijze bijgedragen aan het ontstaan van deze onderhavig Agenda. Met het optuigen van deze agenda is daarmee een doel behaald. Maar vanuit de volksvertegenwoordigende rol betrokken zijn bij de uitvoeringsagenda lijkt aanbevelenswaardig.
Wie of wat is nodig?	Vertegenwoordiging (fractiespecialisten) van alle fracties van de gemeenteraad.
Tijdspad	In Q4 van 2025 hebben we concrete afspraken gemaakt over de frequentie van overleggen
Doel 7	**Maatregelen uit de Sociale Agenda op dit gebied efficiënt borgen**
Waarom?	Vanuit de sociale Agenda Nij Begun zijn er maatregelen die bijdragen aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. De uitwerking van deze maatregelen volgt in de komende periode. Het is van belang hier goed bij betrokken te zijn om deze maatregelen goed te laten landen en implementeren.
Wie of wat is nodig?	Team beleid MZ
Tijdspad	Voorlopige een structureel aandachtspunt
Doel 8	Maak meer en structureel gebruik van de expertise en ervaring van **ervaringsdeskundigen en sleutelfiguren** om te ‘leren’ wat er leeft onder onze inwoners.
Waarom?	Hiermee willen we in contact te komen met inwoners die we nog niet eerder wisten te bereiken.
Wie of wat is nodig?	Dit is een doorlopend proces, dit willen we borgen door een soort van projectgroep van ervaringsdeskundigen en sleutelfiguren te formeren waarmee eens per kwartaal een bijeenkomst wordt georganiseerd met de portefeuillehouder, beleid en consulenten vroegsignalering. Ketenpartners die al gebruik maken van ervarings(des)kundigen Consulenten van interne en externe professionals die contacten hebben met sleutelfiguren.

Tijdspad	We geven hier geen tijdspad aan omdat we dit als doorlopend proces willen borgen.
Doel 9 Waarom?   <

	te werken aan een hernieuwde en toekomstbestendige versie van het convenant.
Wie of wat is nodig?	De bewindvoerders, Team beleid
Tijdspad	Q4 2025
Doel 12	**Ontwikkelen en implementeren van innovatieve instrumenten**
Waarom?	Structureel leven in schulden levert veel negatieve effecten op. Daarom willen we werken aan het effectief voorkomen van schulden door innovatieve instrumenten. Er zijn veel thema's die hierbij genoemd kunnen worden. We denken daarbij aan gratis openbaar vervoer (voor specifieke doelgroepen) of specifieke issues omtrent tandheelkundige zorg. En voor bijvoorbeeld inzake menstruatiearmoede zijn reeds initiatieven ontwikkeld, nu willen we ook kijken of daar ook het verstrekken van luiers aan toegevoegd kan worden. Daarmee betreden we nog ongebaande paden. Kortom; we willen innovatie instrumenten ontwikkelen. Daar waar mogelijk werken we uiteraard samen met regionale partners en sluiten we aan bij landelijke ontwikkelingen.
Wie of wat is nodig?	Team Beleid MZ, Ketenpartners, jongeren.
Tijdspad	Q2 2026